

Zespół Szkół im. Juliana Tuwima
w Bielsku-Białej

Program z doradztwa zawodowego

Bielsko-Biała, 2024-2026

I. Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, 1560)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 Prawo Oświatowe (Dz. U z 2017 r. poz. 59 i 949)
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 1982 r. nr 3 r. poz.19, z późn.zm)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 03 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół(Dz. U z 2019 r. poz. 639)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 lutego 2019 r w sprawie doradztwa zawodowego(Dz. U z 2019 r. poz. 325)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017, poz. 1591, z późn.zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61, poz.624, z późn.zm.)

II. Cel ogólny doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego w klasach szkoły branżowej I stopnia jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

III. Treści programowe oraz cele szczegółowe

W programie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20lutego 2019 w sprawie doradztwa zawodowego, uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, jednolitych z obszarami wszystkich programów zestawu, które jednocześnie wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego:

1. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

2. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Treści programowe w poszczególnych obszarach:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.2 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;
- 2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;

2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;

2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;

2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;

2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;

2.9 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego i nieformalnego;

3.2 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;

3.3 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;

3.4 analizuje możliwości kontynuowania nauki.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;

4.2 sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

4.3 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

IV. Tematy poszczególnych zajęć z doradztwa zawodowego:

1. Poznanie własnych zasobów, mocne i słabe strony, zainteresowania, zdolności i predyspozycje zawodowe.

2. Weryfikacja własnych zasobów w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.

3. Zasady prawidłowej komunikacji niewerbalnej i werbalnej.

4. Autoprezentacja, kreowanie własnego wizerunku.
5. Przygotowanie dokumentów aplikacyjnych- życiorys, list motywacyjny.
6. Analiza informacji o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy.
7. Założenie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej – aspekty praktyczne.
8. Skuteczne metody poszukiwania pracy.
9. Ustalanie działań i zadań w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej, określenie celów zawodowych.
10. Wycieczka zawodoznawcza.

V. Warunki i sposoby realizacji programu

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji podczas:

- wynikających z ramowych planów nauczania grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego;
- zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);
- innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. minitargi edukacyjne, projekty edukacyjne,) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, festiwal zawodów, udział w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy). Dzięki tym wizytom uczniowie mają możliwość bezpośredniego kontaktu z przedstawicielami zawodów/specjalności, a dzięki temu stają się otwarci i zorientowani na rynek pracy oraz pracodawców oraz mogą odnieść wymagania danego zawodu do swoich potrzeb i możliwości.

VI. Weryfikacja efektów zajęć

Działania realizowane w ramach orientacji zawodowej mają wspierać uczniów w procesie przygotowania do wyboru kierunku dalszego kształcenia i zawodu, dlatego zamiast tradycyjnego oceniania podczas zajęć kształtuje się umiejętność uczniów do autorefleksji i samooceny. Sprzyja to budowaniu większej otwartości, aktywności i zaangażowania oraz motywacji do udziału w dyskusjach i do wyrażania własnych opinii.

VII. Metody pracy

- grupowe zajęcia aktywizujące
- pogadanki
- warsztaty zawodoznawcze
- testy, ankiety
- rozmowa doradcza
- poradnictwo indywidualne i grupowe

VIII. Szczegółowy program realizacji WSDZ

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Oddziały	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań
Poznanie własnych zasobów	„Poznanie własnych zasobów, mocne i słabe strony, zainteresowania, zdolności i predyspozycje zawodowe”- autoanaliza własnych zasobów	I-II	rok szkolny 2024/2025; 2025/2026	wychowawca, doradca zawodowy, nauczyciele	
	Weryfikacja własnych zasobów w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej	I-II	rok szkolny 2024/2025; 2025/2026	doradca zawodowy	
	„Moje ciało a praca”- zajęcia grupowe dot. oceny stanu zdrowia w kontekście pracy	II-III	grudzień-luty 2024/2025; 2025/2026	wychowawca, doradca zawodowy, pielęgniarka	

	„Mogę i potrafię”- diagnoza możliwości i ograniczeń w kontekście wykonywania zadań zawodowych- zajęcia grupowe	II-III	grudzień- luty 2024/2025; 2025/2026	wychowawca, doradca zawodowy, pielęgniarka	cechy rzemiosł izby rzemieślnicze, przedsiębiorcy, pracodawcy, zakłady pracy
	„Przyszłość zależy ode mnie”- rozmowy doradcze nt. predyspozycji zawodowych	III	rok szkolny 2024/2025; 2025/2026	doradca zawodowy, pedagog	poradnia psychologiczno- pedagogiczna
	„W życiu najważniejsze jest...”- zajęcia dot. systemu wartości w kontekście etyki zawodowej	III	styczeń 2025; 2026	wychowawca, pedagog	izby rzemieślnicze, przedsiębiorcy, pracodawcy, zakłady pracy, cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości
	Systematyczne przekazywanie wiedzy o uczniu, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach, predyspozycjach	I-IV	terminarz zebrań z rodzicami	wychowawca, doradca zawodowy, nauczyciele	
Świat zawodów i rynek pracy	„Zapoznanie się z lokalnym rynkiem pracy i zasadami na nim funkcjonującymi.”- zajęcia warsztatowe nt. zasad na rynku pracy	I-IV	październik- grudzień 2024;2025	doradca zawodowy	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach filia Bielsko- Biała, OHP Bielsko- Biała
	„Autoprezentacja, kreowanie własnego wizerunku”- zajęcia warsztatowe	III	luty- kwiecień 2025; 2026	doradca zawodowy	

	„Zdobywam doświadczenie”- zajęcia grupowe dot. wykorzystania dostępnych form aktywizacji zawodowej	I-III	październik- grudzień 2024; 2025	doradca zawodowy, pedagog	OHP
	Przygotowanie dokumentów aplikacyjnych- życiorys, list motywacyjny- zajęcia warsztatowe	II-IV	styczeń- marzec 2025; 2026	doradca zawodowy, nauczyciele	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach filia Bielsko- Biała
	„Analiza informacji o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy” - zajęcia warsztatowe	I-IV	rok szkolny 2024/2025; 2025/2026	doradca zawodowy	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach filia Bielsko- Biała OHP
	„Założenie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej– aspekty praktyczne”	III	rok szkolny 2024/2025; 2025/2026	nauczyciel podstaw przedsiębior- czości	
	„Rozmowa kwalifikacyjna od A do Z”- gra symulacyjna	III	marzec 2025; 2026	doradca zawodowy, pedagog, wychowawca	pracodawcy, zakłady pracy, przedsiębiorcy
	„Nie jestem sam”- burza mózgów nt. instytucji wspierających w doradztwie zawodowym	II	kwiecień 2025; 2026	doradca zawodowy, pedagog	OHP,poradnia psychologiczno- pedagogiczna

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	„Skoła to nie wszystko”- dyskusja nt. doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego	I-II	październik-grudzień 2024; 2025	doradca zawodowy, pedagog	
	„Uczenie się przez całe życie”- prezentacja krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji	III	rok szkolny 2024/2025; 2025/2026	doradca zawodowy	
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	„Droga do sukcesu”- warsztaty dot. tworzenia indywidualnego planu działania w kontekście pracy, zawodu, dalszej nauki	III	rok szkolny 2024/2025; 2025/2026	doradca zawodowy, wychowawca, nauczyciele	OHP, poradnia psychologiczno-pedagogiczna
	„Skuteczne metody poszukiwania pracy” - zajęcia warsztatowe	I-IV	rok szkolny 2024/2025; 2025/2026	doradca zawodowy, wychowawca	OHP
	„Ustalanie działań i zadań w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej. Określenie celów zawodowych” –zajęcia indywidualne	I-IV	rok szkolny 2024/2025; 2025/2026	doradca zawodowy	